

Paarden als drager van het buitengebied?

De rol die paarden als economische drager van het buitengebied kunnen spelen is duidelijk. Het is een sector waar veel geld in omgaat, met een uitstraling die mensen naar het gebied trekt. Op die manier kan ook bijgedragen worden aan recreatie en toerisme. Er moet echter zorg voor zijn dat de paarden niet zodanig de overhand krijgen dat zij storend worden. Wanneer bijvoorbeeld dichtbij elkaar meerdere maneges liggen, kunnen zaken als verrommeling, dichtslibben van het landschap en drukte in natuurgebieden de kop opsteken. Nu al zijn er regelmatig klachten over ruiters die van ruitersporen afwijken en daarmee de natuur-/plattelandsbeleving van anderen nadelig beïnvloeden. Wandelpaden die gebruikt zijn door ruiters zijn daarna vaak slecht begaanbaar voor andere gebruikers. Daarnaast is het plotseling opduiken van paard en ruiter op het wandelpad of fietspad (niet bestemd voor ruiters) een grote schrik voor veel mensen. De houding van ruiters naar andere gebruikers van dezelfde gebieden is ook zeker niet altijd om over naar huis te schrijven.

Omdat de paardenhouderij wel degelijk een belangrijke rol voor het platteland, voor het landschap, kan spelen, is het belangrijk dat zij daarin een goede plek krijgt. Hierbij is het belangrijk:

- Rekening te houden met multifunctioneel gebruik van het landschap, meerdere gebruikers;
- De ruimte die gegeven wordt aan de paardenhouderij goed te kiezen, met daarbij duidelijke voorwaarden aan onder meer de inrichting ervan (zie verderop);
- Te streven naar het behoud van een afwisselend landschap, waarbij niet paardenbakken de boventoon gaan voeren;
- Niet zondermeer alle wensen die de sectorraad paardenhouderij als “basisvoorwaarden” stelt over te nemen – elke sector heeft zijn wensenlijstjes, maar die wensen kunnen nu eenmaal niet overal en altijd ingewilligd worden. Elke wens moet kritisch bekeken worden. Ook in andere (landbouw)sectoren worden verre van alle wensen ingewilligd!

Bij de paardenhouderij is het aan te raden voor ogen te houden dat het hier gaat om dieren die echt niet heel anders zijn dan bijvoorbeeld koeien of geiten. Natuurlijk, paarden worden bereden, worden geborsteld en gewassen en zijn soms kapitalen waard. Sommigen zien hen meer als gezelschapsdieren dan handelswaar / inkomstenbron. Maar zo zullen sommigen ook over hun koeien denken. Paarden houden is wat dat betreft eender aan het houden van koeien of geiten. Er moet dus ook niet gedaan worden alsof voor paarden heel andere regels zouden moeten gelden.

Qua ruimtelijke situering en inrichting moet er met de volgende aspecten rekening worden gehouden:

- *Licht*: omdat paarden in principe elke dag bereden dienen te worden kunnen we toestaan dat er lampen aangebracht worden om ook 's avonds te kunnen rijden. Deze lampen zullen dan wel aan voorwaarden moeten voldoen, om niet nog meer lichtvervuiling in het buitengebied te creëren. Zo zullen ze geen tot weinig afschijning naar boven moeten hebben, om uiterlijk 22.00u uitgeschakeld moeten worden (liefst natuurlijk zo vroeg mogelijk) en moet er een duidelijk plan zijn hoeveel lampen / lichtpunten er nodig zijn. Met bewegingsgevoelige lampen kan ook hier veel bereikt worden. Gebieden die nog donker zijn moeten gerespecteerd worden als zodanig. Nieuwe initiatieven waarbij verlichting nodig is mogen hier niet worden toegestaan.
- *Verrommeling*: wanneer bij elke woning paardenbakken toegestaan worden verrommelt het landschap enorm. Er moet goed nagedacht worden waar bakken, stapmolens en al het

overige kunnen verrijzen zonder de beleving en de openheid van het landschap aan te tasten. In landschappelijk waardevolle gebieden dienen geen nieuwe initiatieven te worden toegestaan.

Ook moeten er goede richtlijnen komen voor de aankleding van nieuwe en bestaande paardenhouderijen. Bijvoorbeeld door erfafscheiding in de vorm van bomen, paardenbakken van boomstammetjes in plaats van gladde witte planken en het gebruik van zoveel mogelijk neutrale, natuurlijke kleuren kan verrommeling voorkomen worden.

- *Verkeersaantrekkende werking*: die projecten die een duidelijke verkeersaantrekkende werking zullen hebben (o.a. manege, pension) dienen goed ingepland te worden. Daarbij moet ondermeer gekeken worden naar bestaande infrastructuur, aanwezige natuur, dichtstbijzijnde overige woningen / bedrijven en de mogelijkheden voor nieuwe infrastructuur, zoals de aanleg van voldoende parkeergelegenheid op het eigen terrein. Er moet niet te makkelijk overgegaan worden naar aanpassing van de huidige infrastructuur om een initiatief plaats te kunnen geven, noch mag dit nieuwe initiatief de huidige infrastructuur zodanig belasten en mogelijke medegebruikers zodanig hinderen dat er overlast ontstaat.
- *Landschappelijke inpassing*: een middel als BOM+ moet ook toegepast worden voor de paardenhouderij. Het is altijd belangrijk, bij elk initiatief in het buitengebied, om goed toe te zien of dit wel past in het gebied en hoe het dan het beste past. Open gebied bijvoorbeeld moet open blijven, daar moeten we geen grote stallen of stapmolens in zichtlijnen zetten. Ook ruiterspaden moeten goed ingepast worden, vooral bij belangrijke natuur. Zoals al eerder genoemd is het ook waardevol om de aankleding zo natuurlijk mogelijk te maken, zodat ook daarmee de landschappelijke inpassing gediend wordt. En ook hierbij speelt de overweging dat de verschillende functies van het buitengebied allen meegenomen moeten worden in de overweging om de paardenhouderij ergens een plaats te geven. De verschillende gebruikers van het platteland moeten zo min mogelijk door elkaar gehinderd worden.
- *Geluid*: in stiltegebieden kan geen gebruik van geluidsinstallaties van wat voor soort ook toegestaan worden. Voor het buitengebied in het algemeen geldt dat muziek natuurlijk geen "natuurlijk" geluid is. Ook hier geldt dat er voorschriften moeten zijn die hinder voor andere gebruikers van het buitengebied voorkomen.

Er wordt door Stichting Rijvaardigheidsbewijzen Recreatieruiter en het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen gesproken over het invoeren van een rijbewijs voor alle ruiters die de openbare weg op willen. In het huidige vrijwillig rijbewijs wordt naast de kennis en vaardigheden die nodig zijn om de weg op te kunnen ook getest op het verantwoord omgaan met dieren. Wij zijn voorstander van een verplicht rijbewijs, waar ook het belang van medeweggebruikers een goede plaats in krijgt. Normale omgangsvormen zijn hierbij heel belangrijk. Ruiters moeten zich ervan bewust zijn dat het plotseling opduiken van een paard tussen wandelaars en fietsers een groot schrik-effect geeft. Men moet elkaar respecteren, op zijn eigen manier van het buitengebied en de natuur kunnen genieten. Daarnaast moet ook de zorg voor de omgeving een plek krijgen, bijvoorbeeld door te wijzen op het belang van de EHS en daarbij dus het daar nog grotere belang om op de aangewezen ruiterspaden te blijven. Daarnaast dienen gemeente en/of andere toezichthouders beter te gaan controleren op het volgen van ruiterspaden, te handhaven op het gebruik ervan.

De paardenhouderij kan zeker een belangrijke en duurzame drager van het platteland worden. Paarden in de weilanden, beleving van de natuur vanaf een paard en economische aantrekkingskracht in de vorm van recreatie. Het is echter zeer belangrijk dat deze rol niet ten koste gaat van natuur en landschap, noch van andere gebruikers van het platteland.